

MİLLÎ SARAYLARDAN...

Ustalar, yaptıkları iş sırasında aydınlatma araçlarının metal aksamını yüzeysel ya da derinlemesine temizlerken, geçmişte yapılan kimi yanlış uygulamaları eserin yüzeyinden sökerek metallerin gerçek kimliğini ortaya çıkarıyorlar.

Saray, köşk ve kasırların ihtişamının bir parçası olan avizelerin geçmişten günümüze kadar bozulmadan nasıl geldikleri hep merak edilir. Sanatsal işçiliğin yanı sıra, sağlamlığın da ön plana çıktığı avizelerin göz alıcılığı mekânları gezenlerde hayranlık duygusu uyandırır. Buldukları ortama kattıkları değer ile göz kamaştırıcı bir estetiğe sahip olan bu değerli eserler Avize Atölyesinin usta ellerine emanet.

Aslında avizelerin geçmişi Osmanlı Devleti dönemine uzanmaktadır. O dönemde, tüm aydınlatma elemanlarının kullanımı ve bakımından sorumlu olan görevliler şamdancibaşı, şamdancı, kandilci, gazcı, fenerci olarak adlandırılırdı. Geçmişte onların yürüttüğü görevleri, bugün avizeciler olarak adlandırılan meslek sahibi hünerli eller yürütüyor.

Tarih Onların Elinde Aydınlanıyor

Geçmişin estetiğini günümüze taşıyan göz alıcı avizeler, Millî Saraylar Daire Başkanlığı Kültür Tanıtım Yardımcılığı İdari Şube Müdürlüğüne bağlı Avize Atölyesinde çalışan ustaların elinde yarınlara yolculuk yapıyor.

Atölyede halen usta- kalfa- çırak hiyerarşisi içinde 10 personel çalışıyor. Atölye sorumluluğunu Ali Rıza Kır yürütürken, Binali Karaduman, Erdoğan Genç, İsmail Uzun, Bahri Tahtacı, Ayhan

TARİHÎ AVİZELERİ USTA ELLER RESTORE EDİYOR

Yıldız, Osman Çelik, Fatih Bayrak, Tayfun Keskin, Hasan Çolak'tan oluşan usta ekip de aynı zamanda süsleme aygıtı olan avizelerin restorasyonunu gerçekleştiriyor.

Avizeler, tarihi eser olma niteliğinin yanı sıra mekânları aydınlatma görevini de ilk günkü kimliğiyle yerine getirmeyi sürdürüyor. 150 yılın yorgunluğunun izlerini taşıyan bu eserler, restorasyon sırasında kırılma riski taşımalarından dolayı atölyenin çalışmalarına titizlik kazandırıyor.

Her biri mesleğe ilk adımla başlayan atölye elemanları başta kristal aydınlatma grubu olmak üzere işlevselliğini sürdüren tüm aydınlatma eserlerinin periyodik bakımı, yüzey temizliği ve restorasyonu çalışmalarını yürütüyorlar.

Yüzlerce Parça Elllerinden Geçiyor

Tüm bu çalışmalar sırasında, irili ufaklı yüzlerce hatta binlerce kristal parçadan oluşan avize ve şamdanların sistematik bir düzen içinde tamamen sökülmesi ve en ufak bir karışıklığa yol açmadan yeniden takılması avize ustalarının maharet gerektiren işlerinin başında geliyor. Çünkü, yapılan bu işlem sırasında aynı zamanda tüm kristalleri birbirine bağlayan teller yenileniyor ve eserlerin sağlamlığı güvence altına alınıyor.

Koordineli Çalışıyorlar

Aydınlatma Araçları Bölümü ile koordineli olarak çalışan atölye, kristallerin periyodik bakım ve temizliklerinin yanı sıra yaptıkları işi daha da öteye taşıyarak eserlerin yaşatılması yönündeki sorumluluklarını da aksatmıyorlar. Ustalar, yaptıkları iş sırasında aydınlatma araçlarının metal aksamını yüzeysel ya da derinlemesine temizlerken, geçmişte yapılan kimi yanlış uygulamaları eserin yüzeyinden sökerek metallerin gerçek kimliğini ortaya çıkarıyorlar.

Eksik Parçalar Tamamlanıyor

Diğer yandan çok fazla parçadan oluşan avize ve şamdanlar üzerinde, hasar görerek eksildiği tespit edilen kristal parçaların tamamlanması için Osmanlı döneminde Şamdan Odası, günümüzde ise Kristal Depo olarak adlandırılan yedek parça deposunda çalışılıyor. Depo ve aydınlatma araçları bölümünü ilgilendiren diğer depo çalışmaları da atölyenin katkıları ile gerçekleştiriliyor.

Bu arada işlevselliğini sürdürerek tüm saray, kasır ve köşklere aydınlatmayı sağlayan avize ve şamdanların elektrik işlerinin kontrolü ve yenilenmesi de yine atölyenin çalışma alanında yer alıyor.

Atölye ustaları, kendi geliştirdikleri bir yöntemle, kırılma riski taşıyan kristallerin